OPPI
SOPI
MUS

SOPIVIN ON PARAS

Marin ja Riikan kyselytunti 2026

OSAAMISEN OSOITTAMISEN SUUNNITTELU

Kun opiskelijalle tehdään oppisopimus kesäksi tai muun työelämässä oppimisjakson ajaksi eikä ko. jakso sisällä näyttöjä, vaan ne tehdään myöhemmin, pitääkö silti oppisopimuksen tulosteeseen kirjata suunnitelma näyttöjen ajankohdasta jakson tavoitteena olevan tutkinnon osan / olevien tutkinnon osien osalta (vaikka ne ajoittuvat jakson jälkeiseen aikaan)?

OPPISOPIMUKSEN PURKAMINEN

Laki amm. koulutuksesta 75§ Mitä tarkoitetaan kohdalla "Työsopimukseen perustuva koulutus voidaan purkaa koulutuksen järjestäjän luvalla työsopimuslaissa säädetyillä irtisanomisperusteilla."? Mitä ovat ne työsopimuslain kohdat, joita oppisopimuksen purkamistilanteessa voidaan soveltaa? Esim. lomautusta koskevat työsopimuslain kohdat (luku 5) eivät koske oppisopimusopiskelijaa ja työsopimuslain 8 luvun pykälät 1 ja 3 ja 1 luvun 4§ on jo mainittu toisessa kohdassa amm.koul.lain 75§:ää.

1.6.2026 lähtien määräaikaisiin työsuhteisiin tuli muutoksia, mm. irtisanomismahdollisuus puolen vuoden jälkeen. Aiheuttaako tämä lakimuutos muutoksia oppisopimuksen purkukäytäntöihin?

OPINTOSOSIAALISET EDUT OPPISOPIMUSKOULUTUKSESSA

Opiskelija opiskelee kokonaista perustutkintoa pääosin oppilaitoksella. Hänelle tehdään 3kk ajalle oppisopimus kahteen ammatilliseen tutkinnon osaan. Samalla ajalla hän käy joka viikko 1pv viikossa oppilaitoksella opiskelemassa yhteisiä tutkinnon osia. Voiko opiskelija hakea opintososiaaliset etuudet näiltä päiviltä, vaikka yhteisiä tutkinnon osia ei ole kirjattu oppisopimukseen?

OPINTOSOSIAALISET EDUT OPPISOPIMUSKOULUTUKSESSA

Kuvitteellinen esimerkki: Opiskelijalla on oppisopimus vaikkapa kahteen tutkinnon osaan esimerkiksi puolen vuoden ajalle. Oppisopimuksen ajalle tulee tiivis opetusjakso (2 viikkoa lähiopetusta oppilaitoksessa) sellaiseen tutkinnon osaan, joka ei liity opiskelijan oppisopimukseen laisinkaan, mutta on osa opiskelijan tutkintotavoitteista opiskelua. Onko ko. oppisopimuksen "ulkopuolinen" tutkinnon osa kirjattava oppisopimuksen hoksiin ja maksettava oppisopimusopiskelijalle kuuluvat päivärahat ja matkakorvaukset tuolta kahden viikon ajalta, vai tulisiko oppisopimukseen sopia keskeytys tuon kahden viikon ajanjakson vuoksi? Oppisopimuksen edellyttämä työaikaminimi (25t/vko) toteutuu kyllä kahden viikon opetusjaksosta huolimatta työajan tasoittumisjakson aikana, koska opiskelijalla on ns. täydet työtunnit 40t/vko.

OPINTOSOSIAALISET EDUT OPPISOPIMUSKOULUTUKSESSA

Opiskelijalla on oikeus matkakorvaukseen yhdeltä edestakaiselta matkalta viikossa. Erityisestä syystä matkakorvaus voidaan maksaa päivittäin, jos opiskelija majoittuu kotonaan.

Mitkä ovat erityiset syyt, joiden perusteella päivittäinen matkakorvaus voidaan maksaa?

OPINTOSOSIAALISET EDUT OPPISOPIMUSKOULUTUKSESSA

Matkakorvaus maksetaan vain kotimaassa tapahtuvasta matkasta halvimman matkustustavan mukaan opetuspaikan ja kodin tai oppisopimustyöpaikan välillä tosiasiallisen lähtö- ja paluupaikan mukaan.

- Mitä tarkoittaa halvimman matkustustavan mukaan?
- Mikä on matkakorvauksen suuruus, mikäli julkista kulkuneuvoa ei ole käytettävissä?
- Voidaanko soveltaa OKM:n asetusta koulumatkakustannusten laskentaperusteiden (https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2019/465#sec_1) liitteenä olevaa taulukkoa?

Opso ry:n suositus oman auton käytöstä on 0,33 €/km (https://oppisopimus.fi/oppisopimusopiskelijan-kilometrikorvaukselle-uusi-suositus-033e-km/).

Suosituksessa mainitaan opso ry:n suosituksen perustuvan Kelan määrittämään korvaustasoon. Kelan sivuilta löytyy kyseinen korvaus matkasta terveydenhuoltoon tai kuntoutukseen, ei opintoihin liittyvään matkaan. Onko suositus ajan tasalla?

OPINTOSOSIAALISET EDUT OPPISOPIMUSKOULUTUKSESSA

Tuleeko yrittäjän oppisopimuksessa ottaa kantaa siihen, aiheutuuko yrittäjälle opetukseen osallistumisesta ansionmenetystä (vaikutus opsos.etuuksiin)? Meillä tällä hetkellä näin tehdään, mutta yrittäjäopiskelijan tilannehan voi muuttua matkan varrella, jolloin yrittäjäopiskelijalla pitäisi olla mahdollisuus hakea ansionmenetykseen pohjautuen päivärahaa ja perheavustusta opetuspäiviltä. Käytännössä on mahdoton arvioida kunkin opsos.hakemuksen kohdalla onko ansionmenetystä todella tapahtunut tai ei, joten yleensä opsos.etuudet maksetaan sellaisenaan opiskelijan toimittaman hakemuksen pohjalta. MUTTA voiko oppilaitos edellyttää, että yrittäjäopiskelija ilmoittaa oppilaitokseen mahdollisesti muuttuvan tilanteensa, joka päivitetään myös oppisopimukseen näkyviin (tulee/ ei tule ansionmenetystä)? Tällöin olisi mahdollisuus tehdä kielt. päätös opsos.etuuksien hakemuksesta, jos alun perin yrittäjä on sanonut, ettei ansionmenetystä tule ja muuttunutta tietoa ei ole oppilaitokseen toimitettu, jolloinka oppilaitokseen toimitettu opsos.hakemus on ristiriidassa sen kanssa, mitä oppisopimukseen on yrittäjältä saatujen tietojen pohjalta aikanaan kirjattu. Nimim. Toisinaan tulee mieleen vilpin mahdollisuus opsos.etuuksien hakemusten tiimoilta.

OPPISOPIMUKSEN KESKEYTTÄMINEN

Opiskelijalla on väliaikainen terveydellinen este toimia oppisopimustyössään (käsi murtunut) noin 2 kuukauden ajan. Terveydentila mahdollistaa kuitenkin opinnot oppilaitoksella ko. aikana ja opiskelija haluaa tulla tuolle ajalle oppilaitokselle. Voidaanko keskeyttää oppisopimus väliaikaisesti 2kk ajalle, vaikka opiskelijan opiskeluoikeus ei ole keskeytettynä? Vai pitäisikö oppisopimus purkaa ja tehdä uusi sopimus 2kk kuluttua?

LAAJENNETTU OPPISOPIMUSKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISTEHTÄVÄ

Laajassa oppisopimuskoulutuksessa koulutuspalvelua hankkivan koulutuksen järjestäjän tulee toteuttaa ne opinnot omassa oppilaitoksessa, jotka mahdollisia ja joihin järj.lupa. Perustutkintoihin liittyvien hankintojen osalta tämä tarkoittaa esim. ytojen suorittamista oppisopimuskoulutusta hankkivassa oppilaitoksessa (ostaja) sen sijaan että ytoihin liittyvät opinnot ja osaamisen tunnustamiset ostetaan amm. tutkinnon osat järjestävästä oppilaitoksesta. Tutkintotodistuksen myöntävillä oppilaitoksilla tuntuu olevan erilaisia käsityksiä roolistaan laajan oppisopimuskoulutuksen toteuttajana ja tutkintotodistuksen myöntäjänä, ja osa haluaa / kokee tehtäväkseen toteuttaa osaamisen tunnustamiset ytoihin uudelleen, vaikka tämä on jo tehty palvelua hankkivassa oppilaitoksessa (ostaja), jotta pystyvät kirjoittamaan tutkintotodistuksen. Mikä on palvelua toteuttavan (myyjä) oppilaitoksen tehtävä osaamisen tunnustamisissa ytojen osalta ja tutkintotodistuksen antajana?

LAAJENNETTU OPPISOPIMUSKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISTEHTÄVÄ

Miten toiminnanohjauksen kokeilu on vaikuttanut vai onko vaikuttanut laajennettuun opso-koulutuksen järjestämislupaan? Pitääkö jotakin tehdä toisin?

Rahoituksen muutos ja toiminnanohjauskokeilu ovat vaikuttaneet merkittävästi toiminnanohjauskokeilun ulkopuolella oleviin oppilaitoksiin. Laajennettuja oppisopimuksia ei tunnu olevan tarjolla eikä uusia hankintakilpailutuksia ole ollut entiseen tapaan.
1) Missä vaiheessa alatte keräämään palautetta muutosten vaikutuksista ja voisiko niillä olla vaikutusta seuraaviin päätöksiin mm opiskelijavuosien jaosta?
2) Onko tulevaisuudessa vähemmän, mutta isompia oppilaitoksia?

LAAJENNETTU OPPISOPIMUSKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISTEHTÄVÄ

Voiko laajan oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävän mukaisen koulutushankinnan tehdä lukuvuosimaksulliselle opiskelijalle (tutkinto jota ei kj:n järjestämisluvassa ole)?

Koskien laajennettuja oppisopimuksia: jos opiskelija on hankkinut jo tarvittavan tietopuolisen osaamisen oppisopimuksen voimassaoloaikana. Voidaanko arvioinnit tehdä oppisopimuksen päätyttyä? Entä oppilaitoksen omien opiskelijoiden kohdalla (ei laajennettu)?

OPPISOPIMUSKOULUTUS JA TUEN TARVE

Miltä näyttää tukea/erityistä tukea/vaativaa erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden oppisopimuskoulutuksen tilanne? Asia ei juuri ole ollut esillä.

OPISKELIJAKSI OTTAMINEN

Pitääkö sote pt-tutkintoa opsollakin suorittavat ohjata soveltuvuustestiin?

Jos 9.luokalta päässyt, oppivelvollinen nuori on hakenut ammatilliseen oppilaitokseen yhteishaussa eikä ole tullut valituksi haluamaansa tutkintoon, mutta sitten saakin oppisopimuspaikan ko tutkintoon liittyen, voiko oppilaitos kieltäytyä ottamasta häntä oppisopimusopiskelijaksi?

TYÖTUNTIEN MÄÄRÄ OPPISOPIMUSKOULUTUKSESSA

Mitä mieltä olette oppisopimuskoulutuksessa olevan opiskelijan työajasta määräävän lain muuttamisesta laskemalla työaika nykyisestä 25 tunnista keskimäärin 20 tuntiin viikossa?

LUKUVUOSI- TAI OPISKELUMAKSUT

Ovatko työluvalla kolmansista maista tulleet vapautettu lukuvuosimaksusta, jos opiskelevat oppisopimuksella?

Laki ainakin aiemmin edellytti, että osallistujamaksu veloitetaan opiskelijalta, joka voi puolestaan sen sitten velkoa työnantajalta. Onko tämä edelleenkin näin vai voidaanko ammatti- tai erikoisammattitutkinnon liittyen lasku osoittaa suoraan työnantajalle?

LUKUVUOSI- TAI OPISKELUMAKSUT

Rajoittaako EU/ETA-maiden ulkopuolelta tulevien oleskeluluvan voimassaolo oppisopimuksen pituutta sopimushetkellä? Eli jos hakijalla on oleskelulupa voimassa esim. 31.5.2027 asti, niin voiko hänelle tehdä tätä pidemmän oppisopimuksen?

Tuleeko koulutuksen järjestäjän varmistaa oppisopimuksessa EU/ETA-maiden ulkopuolelta tulevan hakeutujan työnteko-oikeuden laajuus ja mahdolliset rajoitukset (tietty ammattiala) / tieto työskentelyluvasta oleskeluluvan lisäksi? Vai voiko koulutuksen järjestäjä oppisopimusta solmittaessa luottaa siihen, että oppisopimukseen palkkaava työnantaja on työlupa-asiat selvittänyt?

OPPISOPIMUS JA LOMAUTUS

On ollut epäselvyyttä siinä, voidaanko toistaiseksi työsuhteessa oleva oppisopimusopiskelija lomauttaa. Liiton kanta on se, että lomautus on laitoin, työnantajan mukaan lomautus on mahdollinen. Miten on?